Nr. 271. Poniedziałek 28. Listopada 1853. Rok Gazecie 43.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inserсya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

PRZEGLĄD.

Monarchya austryacka. — Hiszpania. — Anglia. - Francya. — Szwajcarya. — Księztwa Naddunajskie. — Grecya. — Turcya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Sprawy krajowe.

(Patent cesarski względem funduszów indemnizacyjnych za zniesione ciężary gruntowe w Galicyi, W. księztwie Krakowskiem i w księztwie Bukowiny.)

Cesarski Patent z dnia 29. października 1853 (zawarty w wydanym dnia 24. listopada 1853 LXXVIII. zeszycie dziennika ustaw państwa Nr. 236) obowiązujący dla królestw Galicyi i Lodomeryi, Wielkiego księztwa Krakowskiego i księztwa Bukowiny, względem funduszów indemnizacyjnych za zniesione ciężary gruntowe w tych krajach koronnych.

My Franciszek Józef Pierwszy, z Bożej łaski Cesarz Austryi, król Węgier i Czech, król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illyryi, król Jeruzolimy; Arcyksiążę Austryi; itd. itd. itd.

postanowiliśmy i rozporządzamy dla przeprowadzenia §§. 1. i 22. Naszego Patentu z dnia 25. września 1850, który się niniejszem rozciąga także na Wielkie księztwo Krakowskie i księztwo Bukowiny, po wysłuchaniu Naszych ministrów i Naszej Rady państwa, następujące postanowienia, ażeby przeprowadzone zostały w królestwach Galicyi i Lodomeryi, tudzież w wielkiem księztwie Krakowskiem i w księztwie Bukowiny.

Fundusze indemnizacyjne.

§. 1. Dla wypłaty wynagrodzenia kapitału i dla oprocentowania kapitałów indemnizacyjnych za wszystkie przez przeprowadzenie uwolnienia od ciężarów gruntowych zniesione należytości, utworzone być mają następujące fundusze indemnizacyjne w siedzibie komisyi krajowych, a mianowicie:

a) dla Lwowskiego obwodu administracyjnego,
b) dla Krakowskiego obwodu administracyjnego, królestw Galicyi i Lodomeryi, tudzież
c) dla wielkiego księztwa Krakowskiego, i
d) dla księztwa Bukowiny.

Te cztery fundusze indemnizacyjne mają niezwłocznie być utworzone.

Ich dotacya.

§. 2. Do tych funduszów indemnizacyjnych wpływać mają:

1) Renty i kwoty kapitałów należące się od obowiązanych na mocy ostatecznych wyroków indemnizacyjnych.
2) Dodatki podatkowe i inne podatki przeznaczone na pokrycie potrzeb krajowych.
3) Kwoty, które, jak dalece zachodzi ten przypadek, płacić ma skarb państwa funduszowi indemnizacyjnemu w miarę przypadającej nań indemnizacyi za niektóre rodzaje należytości zmiany.
4) Fundusze krajowe przeznaczone na wynagrodzenie za zniesione należytości.
5) Kwoty dzierzawy i kupna za uwolnione od ciężarów puste grunta w Galicyi i na Bukowinie.

Zaliczki ze skarbu państwa.

§. 3. Zaliczki z kapitału i rent wypłacone uprawnionym ze skarbu państwa do końca października 1853 z jednej strony, tudzież wpłacone do owego czasu części kapitału obowiązanych do skarbu państwa wraz z pięciuprocentową prowizyą, z drugiej strony, mają być obliczone na powyższy termin.

Pretensye skarbu państwa do funduszu indemnizacyjnego mają być wpisane w księgi kredytowe tego funduszu. To postępowanie zachować należy także względem wszystkich owych zaliczek, które od dnia 1. listopada 1853 wypłacać będzie skarb państwa funduszowi indemnizacyjnemu dla łatwiejszego przeprowadzenia jego operacyi.

Szczegółowe postanowienia.

a) Względem wypłaty należących się od stron zobowiązanych:

1. Rent.

§. 4. Ciążące na zobowiązanych renty w ilości wynoszącej zawsze pięć od sta kapitału indemnizacyjnego pobierać mają c. k. urzęda podatkowe z podatkiem gruntowym w zwykłych terminach podatkowych bez przywzwolenia zaległości, w razie zaś zaniedbanej albo zaprzeczonej wypłaty użyć należy prawnie istniejących do poboru podatku gruntowego środków przymusowych i złożyć w taki sposób uzyskane kwoty do funduszu indemnizacyjnego.

2. Kapitałów.

§. 5. *a)* Kapitały aż włącznie do pięciu reńskich monetą konwencyjną, a mianowicie z uwzględnieniem ogółowego długu strony zobowiązanej spłacone być muszą w przeciągu jednego roku;

b) kapitały aż włącznie do dziesięciu reńskich monetą konwencyjną, a mianowicie również z uwzględnieniem ogółowego długu strony zobowiązanej spłacone być muszą w przeciągu dwóch lat, zaś

c) reszty kwot pozostające przy podzieleniu większych kapitałów przez dziesięć, jeżeli nieprzewyższają sumy pięciu reńskich, spłacone być muszą w ciągu jednego roku, a jeżeli przewyższają tę sumę, w ciągu dwóch lat.

Te termina obliczone być mają od dnia wydania rozporządzenia, mocą którego urząd podatkowy odbiera zlecenie poboru.

§. 6. Uiszczenie wszystkich innych kwot kapitału ma się odbywać po upływie jednorocznego według postanowienia paragrafu 5. obliczyć się mającego terminu w ciągu czasu niemogącego wynosić więcej nad dwadzieścia lat, a mianowicie:

1) albo tym sposobem, że zobowiązany rocznie płaci rentę (pięćprocentową prowizyę) od reszty kapitału pozostającej z końcem upłynionego roku administracyjnego i oprócz tego dwudziestą część kapitału indemnizacyjnego, który się w powyżej ustanowionym terminie należy od strony zobowiązanej, albo
2) w taki sposób, że się cały kapitał indemnizacyjny wraz z przypadającemi aż do zupełnego umorzenia procentami podzieli na kilka równych rocznych rat (rent amortyzacyjnych, annualności) i przez spłatę tych kilkuletnich niezmiennych rent amortyzacyjnych czyli annualności umarza się kapitał i procenta.

Wybór rodzaju umorzenia robi przy pertraktacyi okręgowa komisya uwolnienia od ciężarów gruntowych.

Ci zobowiązani, którzy sobie niewyjednają zmiany na annualności, oświadczają tem samem, że obierają przytoczony pod 1. rodzaj umorzenia, i są przeto obowiązani od początku przyszłego roku płacić.

a) Dwudziestą część należącego się jeszcze o tym czasie kapitału indemnizacyjnego, i
b) pięćprocentową prowizyę obliczoną od reszty kapitału pozostającej z końcem upłynionego roku administracyjnego, rocznie aż do zupełnego umorzenia do funduszu indemnizacyjnego.

Osobne rozporządzenia ogłoszą bliższe postanowienia względem poboru równie jak i plan umorzenia obligacyi indemnizacyjnych.

§. 7. W terminie wyznaczonym w §§. 5. i 6. dla zobowiązanych w miarę ich długu w kapitale, mogą zobowiązani według dotychczasowych w każdym obwodzie administracyjnym (§. 1.) istniejących przepisów uiszczać dalsze spłaty kapitału.

§. 8. Zobowiązanym wolno także umarzać swój dług kapitałowy do funduszu indemnizacyjnego przez spłatę ze strony trzecich osób, w którym-to wypadku fundusz indemnizacyjny na żądanie stron przeniesie swoje prawne pretensye wraz z połączonem prawem hypotecznego pierwszeństwa na tę trzecią osobę, jednak bez dalszej poręki z swej strony.

§. 9. Urzęda podatkowe mają pobierać spłaty kapitału, osobno je obliczać i odwozić do funduszu indemnizacyjnego.

b) Względem pokrycia i umarzania dodatków krajowych.

§. 10. Eruowany stosownie do postanowień względem uwolnienia od ciężarów gruntowych kapitał indemnizacyjny, należący od każdego obwodu administracyjnego (§. 1.) ma przynależny obwód administracyjny regularną wypłatą rocznej kwoty (annualności) umorzyć w przeciągu lat czterdziestu.

Dodatek do podatku.

§. 11. Dla dopełnienia tego zobowiązania krajowego zebrana być ma w każdym (§. 1.) oznaczonym obwodzie administracyjnym ta część wydatków funduszu indemnizacyjnego, która się nieda pokryć kwotami przytoczonemi w tym patencie §. 2. ustęp 1., 3. i 4. za pomocą dodatków do stałych podatków i (jak dalece zachodzi potrzeba) do podatków niestałych, które według swego urządzenia takim dodatkiem powiększone być mogą. Ilość tych dodatków ma być oznaczona osobnem rozporządzeniem dla każdego obwodu z uwzględnieniem wykazanej potrzeby.

Fundusze krajowe.

§. 12. Te fundusze krajowe albo przewyżki, których dochody w pojedyńczych krajach koronnych przeznaczone są na umarzanie

tych zobowiązań krajowych, albo inne nadzwyczajne na ten cel wpływające zasiłki, użyte być mają stósownie do tego postanowienia ku ulżeniu zobowiązanym do opłaty podatków.

Kwoty dzierzawy i kupna pustych gruntów.

§. 13. Kwoty dzierzawy i kupna uwolnionych od ciężaru pustych gruntów w Galicyi i na Bukowinie stanowią dochód funduszu indemnizacyjnego jak dalece według ustaw uwolnienia od ciężarów gruntowych stały się jego własnością.

Pobór.

§. 14. Wpłaty przeznaczone do pokrycia i umorzenia kwot krajowych pobierane być mają przez przynależne organa rządowe dla funduszu indemnizacyjnego i jak najspieszniej odstawiane.

Fundusze krajowe i inne zasiłki przydzielone funduszowi indemnizacyjnemu należy oddać do tego funduszu dla dalszego administrowania i użytku.

Obrót.

§. 15. Fundusz indemnizacyjny ma prowadzić księgę wszystkich swoich dochodów i starać się o jak najlepsze ulokowanie swojej gotowizny.

Zaspokojenie wierzycieli.

§. 16. *a)* Przez obligacye:

Dla przydzielonych na mocy patentu z dnia 25. września 1850 funduszowi indemnizacyjnemu pretensyi stron uprawnionych do poboru lub ich wierzycieli hypotekarnych, wydaje fundusz indemnizacyjny pięćprocentowe obligacye.

Przy oznaczeniu ilości pretensyi należy potrącić zaliczki w rentach i kapitałach indemnizacyjnych wypłacone uprawnionym do poboru.

b) Wypłata w gotówce:

Reszty kwot, niedosięgające nominalnej wartości najniższej obligacyi, wypłacają się gotówką.

Forma obligacyi.

§. 17. Te obligacye wystawione być mają na imię właściciela, należy je zaopatrzyć w kupony i mają mieć napis „Obligacye indemnizacyjne dla . . . .“

Procenta mają się wypłacać półrocznie z dołu a przy wydawaniu obligacyi należy pokwitować zapadłe potąd zaległości prowizyi.

Każda obligacya opatrzona być ma bieżącą liczbą i zapisana w księdze kredytowej funduszu indemnizacyjnego.

Także na renty zaległe od czasu zniesienia praw urbaryalnych i dziesięciny aż do pierwszego terminu wypłaty prowizyi od obligacyi indemnizacyjnych po zapadłym prawomocnym wyroku likwidacyjnym, wydają się obligacye.

Od obligacyi, które się wydają za zapadłe renty, liczy się prowizya od dnia, kiedy się zaczyna oprocentowanie obligacyi wydanych dla kapitału indemnizacyjnego.

Losowanie.

§. 18. Będący do dyspozycyi na spłatę kapitałów fundusz w gotowiźnie użyty będzie według oznaczonego planu umarzania na ściągnienie wydanych obligacyi długu. Najpóźniej we dwa lata po ukończeniu uwolnienia od ciężarów gruntowych w każdym okręgu administracyjnym ma się rozpocząć ściąganie wydanych obligacyi długu. Obligacye długu, które fundusz indemnizacyjny wierzycielom spłaca, będą losowaniem oznaczone.

Wypłata nastąpi w sześć miesięcy po losowaniu.

Spłata.

§. 19. Za wylosowane do wypłaty obligacye ustaje z wyznaczonym terminem spłaty wszelka dalsza prowizya. Zapłacone wylosowane obligacye mają być z ksiąg kredytowych wymazane.

Własności obligacyi indemnizacyjnych.

§. 20. Obligacye indemnizacyjne mają gwarancyę całego państwa i wszelkie własności innych papierów skarbowych.

Można ich użyć do ulokowania kapitałów sierocińskich, kuratorskich, kas oszczędności i fundacyjnych tudzież do przyjęcia za kaucyę, a pod względem otrzymania zaliczek z c. k. uprzywilejowanego austr. banku narodowego mają być traktowane za równo z papierami państwa.

Zarząd funduszu indemnizacyjnego, administracya, dyrekcya funduszu.

§. 21. Administracya funduszu indemnizacyjnego porucza się osobnej władzy monarchicznej, która podlega bezpośrednio ministerstwu i ma mieć tytuł „dyrekcya funduszu indemnizacyjnego dla . . . .

Skład dyrekcyi funduszu indemnizacyjnego.

§. 22. Dyrekcya funduszu indemnizacyjnego ma być poruczona podczas istnienia komisyi krajowej dla uwolnienia od ciężarów gruntowych mającemu się utworzyć z jej grona wydziałowi, który się ma składać z przełożonego komisyi krajowej jako prezydującego, z jego zastępcy, z dwóch referentów i mianowanego z ministeryum finansów urzędnika finansowego, tudzież potrzebnych urzędników do pomocy.

Tok spraw dyrekcyi.

§. 23. Dyrekcya załatwia swe sprawy kolegialnie, postanawia większością głosów, prezydentowi jednak przysłuża prawo uchwały, które uzna za szkodliwe dla interesu lub kredytu funduszu indemnizacyjnego lub w ogóle pod względem publicznym, przedłożyć przed wykończeniem niezwłocznie ministerstwu do decyzyi.

Zakres działania.

§. 24. Dyrekcya ma obowiązek wystawiać obligacye indemnizacyjne, starać się o należyte wpływanie przeznaczonej na rzecz funduszu indemnizacyjnego dotacyi i o korzystne ulokowanie gotówki według osobnych rozporządzeń w tym względzie wyjść mających, ścisły prowadzić dozór nad obrotem kasy i prowadzeniem ksiąg, przeprowadzać losowanie, spłatę i umarzanie obligacyi.

Osobna instrukcya ureguluje wewnętrzny tok spraw i oznaczy formę wystawić się mających obligacyi, tudzież prowadzić się mające księgi kredytowe, likwidacyjne i innej manipulacyi.

Kasa.

§. 25. Sprawy kasy funduszu indemnizacyjnego ma prowadzić główna kasa krajowa (krajowa kasa filialna) w osobnych rachunkach.

§. 26. Urzędnicy kasy, którym będą poruczone sprawy kasy funduszu indemnizacyjnego, mają pod względem tego obrotu odbierać polecenia i asygnacye tylko z dyrekcyi funduszu indemnizacyjnego i są obowiązani wykonywać je.

W sprawach dyscyplinarnych ma się dyrekcya funduszu indemnizacyjnego udawać do przełożonych urzedu kasowego.

§. 27. Wszelkie przepisy o przechowywaniu, zamykaniu, skontrowaniu, likwidaturze itd. obowiązujące dla kas państwa mają być także zachowywane i przestrzegane pod względem kasy funduszu indemnizacyjnego.

Władza kontrolująca.

§. 28. Kontrolę nad obrotem pieniędzy i kasy funduszu indemnizacyjnego załatwia monarchiczna władza kontrolująca.

§. 29. Dyrekcya funduszu indemnizacyjnego ma w przeciągu oznaczyć się mających terminów ogłaszać publicznie rezultaty swego obrotu.

Koszta zarządu.

§. 30. Koszta zarządu funduszu indemnizacyjnego mają być pokrywane z dochodów ulokowanej gotówki, a w razie gdyby te nie wystarczały, kosztem kraju i z dochodów funduszu.

§. 31. Rozporządzenia patentu z d. 15. sierpnia 1849 i rozporządzenia ministeryalnego z d. 4. paźd. 1850, l. 18,053, dla królestwa Galicyi i Lodomeryi, tudzież patentu z d. 12. marca 1851 i rozporządzenia ministeryalnego z d. 15. marca dla W. księztwa Krakowskiego zmienione powyższemi postanowieniami, tracą moc obowiązującą.

Ministrowie spraw wewnętrznych, finansów i sprawiedliwości są upoważnieni i poleca im się wydać jak najspieszniej wszelkie do wykonania tego patentu potrzebne rozporządzenia.

Dano w Naszem cesarskiem stołecznem i rezydencyonalnem mieście Wiédniu dnia dwudziestego dziewiątego października roku tysiąc ośmset pięćdziesiątego trzeciego, Naszego panowania piątego.

Franciszek Józef m. p.

Hrabia Buol-Schauenstein m. p. Bach m. p. Kraus m. p.
Baumgartner m. p.

Z najwyższego rozporządzenia:
Ransonnet m. p.

— Patent cesarski z d. 8. listopada 1853 o postępowaniu władz sądowych względem przyznania indemnizacyjnych kapitałów za zniesione lub reluować się mające powinności gruntowe, tudzież patent cesarski z d. 23. października 1853 względem przeprowadzenia uwolnienia od ciężarów gruntowych w księztwie Bukowiny podamy w następujących numerach gazety.

Wiédeń, 24. listopada. Jego c. k. Apost. Mość widział się najw. pismem własnoręcznem z d. 12. b. m. spowodowanym urzędującego obecnie w charakterze komisarza ministeryalnego dla uwolnienia od ciężarów gruntowych w Lwowskim obwodzie administracyjnym radzcę dworu i Tarnowskiego starostę obwodowego Karola *Czetsch* kawalera v. *Lindenwald* pensyonować z najłaskawszem wyrażeniem najwyższych względów za długoletnią, wierną i pożyteczną służbę, a wiceprezydenta przy gubernium Lwowskiem Józefa *Kalchberg* mianować ministeryalnym komisarzem i prezydentem Lwowskiej komisyi uwolnienia od ciężarów gruntowych.

— Jego c. k. Apost. Mość raczył najwyższem postanowieniem z d. 4. b. m. prezydenta krajowego w Księstwie Bukowiny Franciszka *Schmück* mianować najłaskawiej komisarzem ministeryalnym i prezydentem tamtejszej komisyi krajowej dla uwolnienia od ciężarów gruntowych. *(W. Z.)*

(Wiadomości potoczne z Wiédnia.)

Wiédeń, 22. listopada. Książę Stourdza przybył tu wczoraj z familią swoją z Bukaresztu.

— Poseł egipski Arakel Bej przejeżdżał tędy dnia wczorajszego z Berlina.

— Ś. p. królowa Marya II. da Gloria z Portugalii urodziła się 4. kwietnia 1819, panowała jako królowa Portugalii i Algarbii na mocy aktu ojca Jej, Dom Pedra I. Cesarza Brezyli, a IV. jako króla Portugalii, który umarł 24. września 1834. Zostając pod jego opieką odprawiła wjazd swój do Lizbony 23. września 1833; zaślubiła się 1. grudnia 1834 z Augustem księciem Leuchtenbergskim, który umarł 28. marca 1835, powtórnie zaś 1. stycznia 1836 z teraźniejszym królem Dom Ferdynandem księciem Sachsen-Coburg-Gotha; następcą tronu jest Dom Pedro de Alcantara, książę Saski, urodzony 16. września 1837.

— 23. listopada. Obadwa synowie księcia Nemours, książę Gustaw hrabia Eu i Ferdynand książę Alençon wyjechali dzisiaj w towarzystwie swych ochmistrzów do Londynu.

— W tych dniach otwarto podziemną linię telegraficzną między W. Brytanią i Hagą. *(Lloyd.)*

(Kurs wiedeński z 26. listopada.)

Obligacye długu państwa 5% $93\frac{3}{16}$; $4\frac{1}{2}$% $82\frac{5}{8}$; 4% $74\frac{1}{8}$; 4% z r. 1850. —; wylosowane 3% —; $2\frac{1}{2}$% —. Losy z r. 1834 $229\frac{3}{4}$: z r. 1839 $137\frac{3}{8}$. Wied. miejsko bank. —. Akcye bankowe 1343. Akcye kolei półn. 2295. Glognickiej kolei żelaznej 835. Odenburgskie 115. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 653. Lloyd. —. Galic. l. z. w Wiédniu —.

Hiszpania.

(Depesza telegraficzna.)

Królowa Krystyna przybyła do Madrytu. *(Lit. kor. austr.)*

Anglia.

(Nowiny dworu. — Dalsza prorogacya parlamentu.)

Londyn, 21. listopada. Dnia 23. b. m. ma być dany wielki bankiet na zamku Windsorskim, a we dwa lub trzy dni potem uda się dwór do Osborne, gdzie zabawi aż do świąt Bożego Narodzenia. Książę i księżna Brabantu zabawią aż do 8. grudnia w Anglii. — Książę Albert ma zamiar odwiedzić w tych dniach w towarzystwie księcia Brabantu uniwersytet Cambridge, którego jest kanclerzem. Już poczyniono przygotowania do przyjęcia dostojnych gości, i słychać, że książę-kanclerz ma nadać przy tej sposobności księciu Brabantu tytuł doktora.

Parlament odroczony do 29. listopada ma być jak słychać jeszcze na dłuższy czas prorogowany, i sądzą powszechnie, że się nie zbierze przed trzecim tygodniem stycznia r. p. *(Zeit.)*

Francya.

(Doniesienie telegraficzne „Monitora".)

Paryż, 19. listopada. „*Moniteur*" otrzymał z Wiédnia z d. 19. b. m. następującą wiadomość telegraficzną:

„Turcy opuścili Oltenizę i cofnęli się bez potyczki na prawy brzeg Dunaju. Przejście przez Dunaj odbyło się w największym porządku i bez wszelkiej przeszkody. Równocześnie opuścili Kalarasch i Giurgewo. Przednia straż korpusu jenerała Osten-Sacken przechodziła już przez Jassy. Wojska tureckie w liczbie 25.000 zajmują ciągle po lewym brzegu Dunaju Kalafat i jego okolicę. Z Widdynia i z Sofii nadeszły im posiłki. *(Abdl. W. Z.)*

(Powołanie hrabi Walewskiego. — Wiadomości z Konstantynopola.)

Paryż, 19. listopada. Według doniesień *Indep. Belge* powołano hrabię Walewskiego, posła francuskiego przy dworze angielskim, do Compiegne w sprawie pożyczki, którą Namik Basza ma polecenie zawrzeć. Dziennik pomieniony jest tego zdania, że Francya przychyliłaby się z swej strony do koniecznego gwarantowania tej pożyczki, gdy tymczasem Anglia zechce się zapewne od tego uchylić.

Korespondencya z Konstantynopola z 7go do dziennika *Indep.* donosi, że Omer Basza cofnął się z lewego brzegu Dunaju na mocy wyraźnych poleceń w. porty i po otrzymaniu rozkazów, ażeby nieprzyjmował żadnej bitwy stanowczej z przeciwnikiem, i żadną miarą zadaleko w głąb księztw naddunajskich się nieposuwał. Wysłannictwo Fuad Effendi'ego jest z temi poleceniami w ścisłym związku, a cofnięcie się Turków na prawy brzeg Dunaju nastąpiło istotnie wkrótce po przybyciu pomienionego wysłańca do obozu Omera Baszy. *(W. Z.)*

(Wiadomości bieżące z Paryża.)

Paryż, 21. listopada. Jeden z dzienników lugduńskich donosi, że widać teraz w obiegu liczne monety złote, śrebrne i miedziane z uszkodzonym wizerunkiem Cesarza. Dla zapobieżenia temu ogłoszony ma być dekret wyjmujący podobne monety z obiegu. Posiadacz takich pieniędzy zaś będzie przed sąd zapozwany. Każdy więc musi wprzód dobrze oglądnąć każdą sztukę monety. Skazani na deportacyę spiskowi opery komicznej podali prożbę o kasacyę wyroku. — *P. Rocher*, dawniej jeneralny komisarz republiki, a teraz w Nantes przytrzymany, został dziś na wolność puszczony. — Jak słychać, nastąpić ma w rocznicę 2go grudnia mianowanie kilku nowych senatorów. Wymieniają między innymi pana *Dupin'a*, i co też łatwo być może. Dawniejszy radźca państwa *Reverchon*, który dla kwestyi orleańskiej utracił posadę swoją w radzie państwa, przemawiał wczoraj przed trybunałem kasacyjnym za tem, że prefektom policyi nieprzysłuża bynajmniej prawo otwierania listów. Były minister Frebert i Odilon Barrot objawili w tym samym duchu zdanie swoje. Dnia jutrzejszego będą się odbywać dalsze w tym względzie obrady. — *Ceny zbożowe* zaczynają spadać. Na targi i do portów przybywają już nowe dostawy zboża w znacznej ilości. — Książę *A. Wołkoński*, który tu przez dość długi czas przebywał, odjechał wczoraj do Neapolu. Akademia sztuk pięknych wybrała wczoraj hrabię *Nieuwerkerke* członkiem swoim. Współzawodnikiem jego był książę de la Moskowa. *(B. Ztg.)*

— P. Kisseleff, ambasador rosyjski w Paryżu, bawi od 18go b. m. na dworze ces. w Fontaineblau. Jutro ma wrócić do Paryża. Velu Basza, turecki poseł w Paryżu, odjeżdża jutro do tej rezydencyi cesarskiej. *(Zeit.)*

— Rada banku francuskiego postanowiła zniżyć zaliczki swoje na akcye kolei żelaznej z 60 pct. kursu giełdowego na 50, a zaliczki na skarbowe papiery wszelkiego rodzaju z 80 pct. kursu giełdowego na 70. Jak na teraz niewidziano potrzeby podwyższać diskonto na 5pct. lub skrócać terminu dla diskontowania przyjętych papierów.

— Rząd przyzwolił dla towarzystw kredytu gruntowego w Marsylii i Nevers po 150,000 franków. Rada państwa zajmuje się sprawdzeniem umowy zawartej przez pomienione towarzystwa z (tutejszem) towarzystwem kredytu gruntowego we Francyi. *(W. Z.)*

Szwajcarya.

(Nowy rząd Genewy proklamowany.)

Nowy rząd Genewy rozpocznie swe funkcye według konstytucyi w ośm dni po otworzeniu zwyczajnego grudniowego posiedzenia wielkiej rady. Według dawnego zwyczaju ogłosił rezultat wyborów komisarz policyi w towarzystwie doboszów i niewiast we wszystkich częściach miasta. Po odczytaniu proklamacyi dało się słyszeć każdą razą jednogłośne brawo. Tylko w St. Gervais odezwała się uległa partya gwizdaniem. Wielki orszak obywateli radykalnych oddał we wtorek wieczór panu Fazy wizytę kondolencyjną. *(A. B. W. Z.)*

Księztwa Naddunajskie.

(Obóz turecki pod Uziza.)

— Według doniesień z Belgradu z 15. b. m. rozłożyli się Turcy obozem na granicy serbskiej pod Uziza i obstawili go pikietami. *(Ll.)*

Grecya.

(Depesza telegraficzna.)

Z *Aten* donoszą z d. 18. b. m. o otwarciu izb greckich. *(Litogr. koresp. austr.)*

Turcya.

(Szczegóły o zawinięciu połączonych flot do Bosforu.)

„*Journal des Débats*" zawiera następujące ciekawe szczegóły o zawinięciu połączonych flot do Bosforu:

Dnia 18. b. m. wydała Porta rozkaz do wydania fermanów, które były potrzebne, ażeby okręta wojenne przeszły przez Dardanele, ale dopiero dnia 21. popołudniu przywiozła fregata angielska „Retribution" te fermany do zatoki Besika. Admirałowie obydwóch eskadr byli już oddawna przygotowani na tę ewentualność, i nad tem się naradzali; w wykonaniu okazało się, że uchwalili plan następujący. Najsamprzód miano wysłać przednią straż, złożoną z czterech okrętów liniowych, dwóch francuskich i dwóch angielskich, do portu Beikos znajdującego się u ujścia Bosforu do czarnego morza, a potem miano znaczną siłą zbrojną obsadzić pozycyę Dardanelów, gdyż ta pozycya jest kluczem do wszystkich innych na wypadek, gdyby floty miały się cofnąć, i ponieważ także broni gościńca, którymby Rosyanie szli na Konstantynopol, gdyby im się powiodło wkroczyć do Turcyi. Zapewniwszy tym sposobem dostatecznie obronę tych pozycyi, miano ustawić resztę okrętów będących do dyspozycyi na połowie drogi między temi obydwoma stanowiskami, pod Lampsaki u ujścia do morza Marmora, ażeby w miarę potrzeby popłynąć na północ lub na południe bez narażenia się na niebezpieczne prądy cieśniny.

Na mocy tych rozporządzeń miały angielskie okręta liniowe „Albion" i „Vengeance" popłynąć do Beikos, a pięć angielskich okrętów liniowych „Brittania", „Trafalgar", „Bellerophon", „Rodney" i „Sans-Pareil" miało obsadzić Dardanele. Z dziewięciu francuskich okrętów liniowych znajdował się „Friedland" już od czasu swego powrotu z Konstantynopola przed Gallipoli, gdzie pozostał przez cały ciąg układów. Resztę ośm okrętów liniowych miano rozdzielić w następujący sposób: „Henri IV." i „Jupiter" przed Beikos; „Ville de Paris", „Jena", „Bayard", „Napoleon" przed Lampsaki; „Valmy" i „Charlemagne" nieco na północ od Nogara, a przeto po tamtej stronie Dardanelów. Z tego wszystkiego okazuje się, że z wyjątkiem angielskich okrętów „Albion" i „Vengeance" wysłanych do Beikos, okręta angielskie z zatoki Besika odbyć musiały dłuższą drogę niż angielskie.

Dnia 22. o drugiej godzinie popołudniu, gdy admirałowie swoim okrętom przeznaczonym do przedniej straży dali sygnał do rozwinięcia żagli, odpłynęły równocześnie okręta „Jupiter", Gomer", Chaptal", „Henri IV.", „Magellan", „Vengeance", „Retribution", „Albion" i „Samson". Za godzinę odpłynęły także cztery francuskie okręta liniowe przeznaczone do Lampsaki; za niemi wyruszyła angielska dywizya przeznaczona do Dardanelów, holowana za pomocą paropływów „Fourius", „Firebrand", „Tiger" i „Niger"; naostatku odpłynął „Valmy" holowany przez „Charlemagne". Ten wspaniały odjazd uskuteczniono w podziwienia godnym porządku w przeciągu czterech godzin.

Kto tylko poniekąd zna marynarzy, temu wiadomo, jak wielka między nimi panuje emulacya; mimo to trudno sobie wyobrazić, z jak natężoną uwagą każdy na pokładzie rzeczonych okrętów śledził poruszenia rywalizujących ze sobą statków. Wnet jednak zdawała się być korzyść na stronie francuskiej, a wszelka wątpliwość w tym względzie ustała, gdy około 10tej godziny admiralski okręt „Ville de Paris" o 120 działach dopędził przednią straż angielską, która przed godziną odpłynęła. Około 11. godziny minęły wszystkie francuskie okręta wojenne z wyjątkiem „Valmy" cieśniny Dardanelów; zaszczyt tego dnia został więc na stronie francuskiej. Rzeczywiście zaczął wiatr północny wiejący od samego rana dąć coraz mocniej, tak, że flota angielska znajdująca się w samym środku prądu Dardanelów, pomimo największych usiłowań zmuszona była zarzucić kotwicę, podczas gdy francuskie okręta liniowe, które zawczasu minęły niebezpieczne miejsce, spokojnie popłynęły dalej. Cała dywizya

wyznaczona do Lampsaki, zawinęła tego samego wieczora na miejsce przeznaczenia; „Charlemagne“ był pod Nogara; „Henri IV.“ i „Jupiter“ stanęły u wnijścia do morza Marmora. Z angielskich okrętów niezdołał ani jeden przepłynąć przez Dardanele. Marynarze francuscy tryumfowali.

W następnych dniach aż do 29. był wiatr tak gwałtowny, że flota angielska pomimo najlepszych chęci i swoich paropływów pozostać musiała na miejscach, gdzie dnia 22. zarzuciła kotwice. Z tego się okazuje od jak drobnych przypadków zależy los najlepiej skombinowanych operacyi i z jakiemi trudnościami połączona jest ta przeprawa, o której sądzono z pewnością, że ją przebyć można w kilku godzinach za pomocą holowników. Dopiero dnia 29. więc w ośm dni później, gdy się cokolwiek uciszył wiatr północny, mogła dywizya angielska przeznaczona do ochrony Dardanelów zawinąć na stanowisko przeznaczone, przyczem jeszcze fregata „Arethusa“ ugrzązła na mieliznie i przez 18 godzin nie mogła ruszyć z miejsca. Okręta „Albion“ i „Vengeance“ odpłynęły tego samego dnia do Beikos i tą samą drogą udały się okręta „Henri IV.“ i „Jupiter“ stojące od dnia 22. na kotwicy pod Gallipoli. Te obadwa okręta wyprzedziły flotylę angielską o całą długość cieśniny; przybyły dnia 30. wieczór przed San Stefano w małej odległości na południe od Konstantynopola, gdzie zarzuciły kotwice oczekując stósownie do otrzymanego rozkazu przybycia dywizyi angielskiej, albowiem według instrukcyi admirała francuskiego miały cztery okręta obydwóch narodów równocześnie wypłynąć i salutować.

Tak czekały francuskie okręta blisko 40 godzin, gdy rano dnia 2. listopada podczas gęstej mgły sygnałowano okręta „Albion“ i „Vengeance“. Natychmiast przygotowano się do odjazdu, gdy ku niewymownemu zdziwieniu Francuzów okręt „Albion“ holowany przez ogromne dwie fregaty parowe niedając żadnego sygnału ominął okręta francuskie w oczywistym zamiarze wyprzedzenia. Na to puścił się „Gomer“, nie biorąc za sobą okrętu „Henri IV.“, całą siłą pary naprzód, objechał przylądek Seraju, pierwszy salutował i stanął pod Beikos zostawiając okrętom „Henri IV.“ i „Jupiter“ tylko paropływy „Magellan i Sane“ do holowania. Ale to nie było dostateczne, prąd jest tam zawsze bardzo silny, i pomimo wszelkiego usiłowania niezdołały te dwa okręta liniowe objechać przylądku Seraju, czego również i okręt „Vengeance“ holowany tylko za pomocą jednego parопływu uczynić niezdołał. Tymczasem zapewnił sobie „Albion“ holowany przez dwa parostatki zaszczyt, iż był pierwszym liniowym okrętem połączonych flot, którego bandera powiewała na wodach złotego Rogu. Co się dalej stało, wiadomo: „Vengeance“ i „Jupiter“ przybyły dnia 2. „Henri IV.“ dnia 3. b. m.

To małe zajście obraziło bardzo dumę francuskich marynarzy. Byli bowiem tak grzeczni czekać czterdzieści godzin na Anglików, nie mogli przeto uważać za rzecz przyzwoitą, że ci niedając żadnego znaku ich pominęli. Czyli to obwinienie jest słuszne, tego osądzić nieumiemy; ale na wszelki sposób była ta sprawa w Konstantynopolu przedmiotem powszechnej rozmowy“. *(Abbl. W. Z.)*

(Telegraficzna depesza.)

Według wiadomości Gazety Tryestyńskiej z Konstantynopola ż d. 14. b. m. stały floty w liczbie kompletnej w Bosforze pod Beykos. *(Lit. koresp. austr.)*

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 24. listopada. *Pays* zbija pogłoskę o wpłynięciu floty morza śródziemnego na czarne morze, co wywołało podniesienie się rent na 74, 25 i 100. Nieuzasadniona jeszcze pogłoska, że rząd francuski ma zamiar zawrzeć z domem Rothschild pożyczkę w kwocie 150 milionów franków z kursem 68,50 utrzymuje się ciągle na giełdzie. *(L. k. a.)*

Lloyd Wiédeński z d. 25. listopada pisze: Z Krajowy mamy wiadomości sięgające po d. 17. b. m., które potwierdzają przedwczorajsze doniesienia, że Turcy opuszczają Kalafat i zaczynają cofać się do Widdynia. Dnia 17. było jeszcze w Kalafat 6000 ludzi z dawniejszych 14.000.

Wiadomości z Bukaresztu z d. 22. b. m. donoszą, że Turcy opuścili w wielkiej Wołoszczyźnie nietylko wybrzeże wołoskie lecz także wszystkie wyspy Dunaju. Na brzegu tureckim pozostały tylko pikiety obserwacyjne, a większe korpusy armii udają się od czterech dni w pochód z powrotem ku pierwszej linii operacyjnej pod Szumlą. Przednie straże odpartego pod Oltenica korpusu tureckiego przybyły d. 17. pod Loschomę. Od kilku dni słychać już rzadko nawet o mniejszych potyczkach forpocztowych.

— Doniesienia prywatne z Konstantynopola nadesłane do Wiédnia dnia 25. listopada sięgają do 14. b. m. W tym dniu stały dwa francuskie i dwa angielskie okręta wojenne w pobliżu stojących po obydwóch stronach skały Cyańskiej latarni morskich przy ujściu Bosforu do morza czarnego, ale aż do odejścia poczty nierozwinęły żagiel.

Dnia 25. listop. obiegała w Wiédniu pogłoska, że Rosya zawarła z Turcyą zawieszenie broni na trzy miesiące. Nowe negocyacye o pokój miały się rozpocząć. *(Ll.)*

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie lwowskim.)

Lwów, 20. listopada. Od 1. do 15. listopada płacono na targach w Gródku, Jaryczowie i Szczercu w przecięciu za korzec pszenicy 8r.—7r.28k.—7r.36k.; żyta 6r.24k.—6r.—5r.36k.; jęczmienia 4r. 48k.—4r. 35k.—4r. 24k.; owsa 2r.48k.—2r.24k.—2r. 24k.; hreczki 0—4r.35k.—4r.48k. Cetnar siana kosztował 36k.—45k.—52k. Sąg drzewa twardego 8r.—5r.48k.—9r.12k., miękkiego 6r. 12k.—5r.10k.—7r.12k. Funt mięsa wołowego sprzedawano po $2^{2}/_{5}$k.—4k.—$3^{2}/_{4}$k. i garniec okowity po 1r.50k.—1r.—1r.36k. mon. konw. Kukurudzy, kartofli, wełny i nasienia koniczu niebyło w handlu.

Kurs lwowski.

Dnia 26—27. listopada.		gotówką		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	m. k.	5	20	5	23
Dukat cesarski	„ „	5	24	5	27
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	9	22	9	25
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	49	1	$49^{1}/_{2}$
Talar pruski	„ „	1	40	1	42
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	1	20	1	21
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	„ „	91	27	91	40

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 26. listopada 1853.		złr.	kr.
Kupiono prócz kuponów 100 po	m. k.	—	—
Przedano „ „ 100 po	„ „	—	—
Dawano „ „ za 100	„ „	—	—
Żądano „ „ za 100	„ „	—	—

(Kurs wekslowy wiédeński z 26. listopada.)

Amsterdam l. 2. m. $96^{1}/_{2}$. Augsburg $115^{1}/_{2}$ 3. m. Genua — l. 2. m. Frankfurt $114^{3}/_{4}$ p. 2. m. Hamburg $85^{3}/_{4}$ l. 2. m. Liwurna $113^{1}/_{4}$ p. 2. m. Londyn 11.15. l. 3. m. Medyolan $113^{5}/_{8}$. Marsylia $135^{1}/_{2}$ l. Paryż $135^{1}/_{2}$ l. Bukareszt 242. Konstantynopol —. Agio duk. ces. —. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —. lit. B. —. Lomb. —. Pożyczka z roku 1852 —. Oblig. indemn. —.

(Kurs pieniężny na giełdzie wiéd. d. 25. listopada o pół. do 2. popołudniu.)

Ces. dukatów stęplowanych agio 21. Ces. dukatów obrączkowych agio $20^{1}/_{2}$. Ros. imperyały 9.23. Srebra agio $15^{1}/_{8}$ gotówką.

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 23. listopada.)

Metal. austr. 5% 79; $4^{1}/_{2}$ $69^{7}/_{8}$. Akcye bank. 1315. Sardyńskie —. Hiszpańskie $40^{3}/_{4}$. 3% Wiédeń. $102^{3}/_{8}$. Losy z r. 1834 199. 1839 r. —.

(Kurs giełdy berlińskiej z 24. listopada.)

Dobrowolna pożyczka 5% $100^{1}/_{2}$ p. $4^{1}/_{2}$% z r. 1850 101[illegible]. $4^{1}/_{2}$% z r. 1852 $100^{5}/_{8}$. 4% z r. 1853 $99^{1}/_{2}$ p. Obligacye długu państwa $90^{5}/_{8}$. Akcye bank. 110 l. Pol. listy zastawne nowe $94^{1}/_{8}$; Pol. 500 l. $87^{1}/_{2}$; 300 l. —. Frydrychsdory $13^{1}/_{12}$. Inne złoto za 5 tal. $9^{3}/_{8}$. Austr. 5% met. $80^{1}/_{4}$. Austr. banknoty $88^{1}/_{2}$.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 26. listopada.

Hr. Badeni Władysław, z Surochowa. — PP. Mayer Wojciech, c. k. prezes tryb., z Krakowa. — Madejski Piotr, z Tarnopola. — Smarzewski Seweryn z Hankawic. — Rzewuski Leon, z Podhorzec.

Dnia 27. listopada.

Hr. Dzieduszycki Kazimierz, z Stryja. — Hr. Łoś August, z Bartkowa. PP. Papara Stanisław, z Doliny. — Cielecki Alfred, z Parchowy. — Bogdanowicz Maksymilian, z Przemiwółek.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 26. listopada.

Hr. Konarski Ksawery, do Mościsk. — Baron Paumgarten, c. k. kapitan, do Krakowa. — PP. Hordyński Franciszek, do Przeworska. — Abel Franciszek, c. k. porucznik, do Brodów.

Dnia 27. listopada.

Książe Karol Lusigne Cystria, c. k. podporucznik, do Żółkwi. — Hr. Łoś Julius, do Bortkowa. — P. Vivien Wicenty, do Podhorzec.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 26. i 27. listopada.

Pora	Barometr w mierze wiéd. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan temperatury do g. 6 zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
	" ‴ ⁗				
6 god. zran.	28 1 7	— 5°	— 3°	półn.-wschod.₀	pochmurno
2 god. pop.	28 1 1	— 3°	— 5°	„	pogoda
10 god. wie.	28 0 7	— 5°		„	„
6 god. zran.	28 0 4	— 7°	— 4,5°	półn.-wschod.₀	pogoda
2 god. pop.	28 0 3	— 5°	— 7°	„	pochmurno
10 god. wie.	28 0 3	— 4,5°		wschodni₀	„

T E A T R.

Dziś: Przedst. polsk.: **„Szkalmierzanki.“**

Jutro: Przedst. niem.: **„Junge Greise alte Bursche.“**

Główny Redaktor **M. Szrzeniawa Sartyni.**

Z c. k. galic. drukarni rządowej.